

लोकांना तांत्रिक आणि संघटनात्मक पायाभूत सुविधा पुरविणारी संस्था !

विकिमीडिया फाउंडेशनचा लोगो, ज्यामध्ये एक वर्तुळाकार रचना असून, त्यात एक पात्र उघडे पुस्तक धरून आहे आणि त्यावर ‘विकिमीडिया फाउंडेशन’ असा मजकूर आहे. विकिमीडिया फाउंडेशन, ईक ही एक अमेरिकन ना-नफा संस्था आहे, जिचे मुख्यालय सॅन फ्रांसिस्को, कॅलिफोर्निया येथे आहे आणि तेथेच एक धर्मादाय संस्था म्हणून नोंदणीकृत आहे . ही संस्था जगातील सर्वाधिक भेट दिलेल्या वेबसाइटपैकी एक असलेल्या विकिपीडियाची यजमान म्हणून ओळखली जाते . ही संस्था चौदा संबंधित मुक्त सहयोग प्रकल्पांचे यजमानपदही भूषवते आणि त्या सर्वांचा आधार असलेल्या विकी सॉफ्टवेअर , मीडियाविकीच्या विकासाला समर्थन देते . या संस्थेची स्थापना २० जून २००३ मध्ये सेंट पीटर्सबर्ग , फ्लोरिडा येथे जिमी वेल्स यांनी केली होती , विकिपीडिया आणि इतर विकी प्रकल्पांना निधी देण्यासाठी एक ना-नफा मार्ग म्हणून .जे पूर्वी वेल्सची नफा-कमावणारी कंपनी बोमिसद्वारे होस्ट केले जात होते.

विकिमीडिया फाउंडेशन जगभरातील भाषांमध्ये विकी-आधारित सामग्री विकसित करण्यासाठी लोकांना तांत्रिक आणि संघटनात्मक पायाभूत सुविधा पुरवते. फाउंडेशन स्वतः प्रकल्पांवरील कोणतीही सामग्री लिहित नाही किंवा संपादित करत नाही. त्याऐवजी, हे काम विकिपीडियनसारख्या स्वयंसेवक संपादकांद्वारे केले जाते. तथापि, ते

आदरणीय बी.टी. देशमुख सर म्हणजे एक चालते बोलते विद्यापीठ !

ज्ञानाचे भांडार ! विद्वत्तेचा महामेरू ! सध्याच्या गढूळ आणि धाण झालेल्या राजकारणात बी.टी. देशमुख सरांचे प्रतिबिंब आणखी उजळून दिसते. सतत पाच वेळा महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेमध्ये निवडून जाऊन देशामध्ये विक्रम करणारे बी टी देशमुख सर हे महाराष्ट्र विधिमंडळातील अनमोल रत्न होते. महाराष्ट्राच्या स्थापनेपासून आतापर्यंत झालेल्या विधिमंडळाच्या मोजक्या अभ्यासू आमदारांपैकी बी टी देशमुख सर हे एक सदस्य होते. विषय कोणताही असो; परंतु त्या विषयामध्ये अतिशय खोलात जाऊन, सखोल अभ्यास करून सभागृहात मांडणी करणारे बी. टी. देशमुख सर यांचा आदर्श आजचे लोकप्रतिनिधी घेऊ शकणार नाही याची आम्हाला परिपूर्ण जाणीव आहे. परंतु ज्यांना खरोखर लोकनेता व्हायचे आहे आणि सभागृहात मंत्री, मुख्यमंत्रीवर आपला वचक आणि दबाव निर्माण करायचा आहे त्यांच्यासाठी बी. टी. देशमुख यांच्यासारखे दुसरे उदाहरण नाही. विदर्भाचा अनुशेष असो की महाराष्ट्रातला कोणताही प्रश्न असो; शेती, शिक्षण, धरणे, रस्ते, जंगल, आरोग्य,उद्योग व्यवसाय एवही विषय बी. टी.देशमुख सरांच्या अभ्यासपूर्ण मांडणीतून सुटला नाही.इतका व्यासंगी,इतका अभ्यासू, इतका विद्वान आमदार आजच्या काळात महाराष्ट्राच्या विधिमंडळात एकही नाही हे कोणीही नाकारू शकत नाही.सतत तीस वर्ष वरिष्ठ सभागृहाचे आमदार राहूनही कधीही एक

रुपयाच्या भ्रष्टाचाराचा आरोप न झालेले,स्कूटरने फिरणारे बी टी सर गाडगेबाबा, तुकडोजी भाऊसाहेब देशमुख यांच्या विचारांवर चालणारे खरे समाजसेवक होते.आज अमरावती जिल्ह्यात उठता बसता गाडगेबाबा, तुकडोजी महाराज,पंजाबराव देशमुख यांचे नाव घेणारे सर्वच पक्षाचे लोकप्रतिनिधी आहेत.परंतु या संत महापुरुषांचे कोणतेही विचार मात्र या जनप्रतिनिधींच्या आचरणातून आपल्याला दिसून येत नाही.उलट या विचारांच्या विरोधात त्यांचे आचरण असते.अशावेळी बी. टी. सरांची आम्हाला आवर्जून आठवण येते.आमदार कसा असतो आणि तो कसा असावा याचा नवीन पिढीला अभ्यास करायचा असेल तर मा.बी. टी. देशमुख यांचे उदाहरण पुरेसे आहे.अशा या समाजसेवी वृत्तीचा, विधिमंडळात आपला दराार निर्माण करणाऱ्या, महान संसदपटू म्हणून अनेकदा गौरवांकित झालेल्या, महाराष्ट्राचे बंधू असलेल्या,अमरावती जिल्ह्याच्या या महान सुपुत्राचा आम्हाला सार्थ अभिमान आहे.आदरणीय बी.टी.देशमुख सर आज आपल्यात नाहीत. त्यांच्यातील अभ्यासू आणि व्यासंगी वृत्ती थोडीफार जरी आजच्या सर्वपक्षीय लोकप्रतिनिधींनी आपल्या अंगी बाणवली तर तीच खरी स्मृतीशेष बी. टी.सरांना आदरांजली ठरेल.

विमम्र अभिवादन!

प्रेमकुमार बोके, अंजनगाव सुर्जी

पुण्यात राहणारे देशमुख काका आणि काकू. वय अनुक्रमे ६५ आणि ५८. आज त्यांच्या कोथरूडमधील फ्लॅटची किंमत जवळपास ३ कोटी रुपये आहे. पण हा फ्लॅट त्यांना आयता मिळालेला नाही. चाळिशीत असताना त्यांनी Home Loan घेतलं, अनेक वर्षे EMI भरले, काटकसर केली आणि शेवटी हे घर स्वतःच्या मालकीचं केलं. मुलगा अमेरिकेत स्थायिक आहे, मुलगी बंगळुरूत. दोघेही सुखात आहेत. पण देशमुख दांपत्यासमोर एक प्रश्न उभा राहिला आहे. घर आहे, पण नियमित उत्पन्न नाही. FD वरील व्याज कमी पडू लागलं आहे. वाढते वैद्यकीय खर्च आहेत. मुलांकडे मागायचे नाही आणि आयुष्याच्या या टप्प्यावर पैशांची चिंता करत बसायचं नाही. अशा वेळी त्यांना रिटर्न्स मॉर्गेज या योजनेची माहिती मिळाली आणि त्यांना जाणवलं की आयुष्यभर ज्यासाठी कष्ट केले, ते घरच आता त्यांच्यासाठी काम करू शकतं.

सामान्य माणसाने घराला नेहमी संपत्तीपेशा जास्त काहीतरी मानलं आहे. ते फक्त चार भिंतीचं बांधकाम नसतं. त्यात आयुष्याची कमाई, आठवणी, त्याग आणि स्वप्न गुंतलेली असतात. म्हणूनच ‘घरावर कर्ज’ हे शब्द ऐकले की अनेक ज्येष्ठ नागरिक धाबरतात. पण रिटर्न्स मॉर्गेज हे नेहमीच्या कर्जासारखं नाही. यात घर विकावं लागत नाही, घर सोडावं लागत नाही आता मालकीही तुमच्याच नावावर राहते. उलट तुम्ही ज्या घरात राहता, तेच घर तुमच्या उत्पन्नाचा स्रोत बनतं. विशेषतः ज्यांना पेन्शन नाही, ज्यांची बचत कमी पडू लागली आहे किंवा ज्यांना मुलांवर आर्थिकदृष्ट्या अवलंबून राहायचं नाही, त्यांच्यासाठी ही योजना महत्त्वाची ठरू शकते.

रिटर्न्स मॉर्गेजमध्ये तुम्ही तुमचं स्वतःचं राहतं घर बँकेकडे पाठवता आणि बँक तुम्हालाच दरमहा पैसे देते. साधारणपणे ६० वर्षांवरील व्यक्ती यासाठी पात्र असतात. पती-पत्नी संयुक्त अर्जदार असू शकतात. घराची मालकी मात्र तुमच्याच नावावर राहते. देशमुख काकांच्या ३ कोटी रुपयांच्या घराचं

घर- उतारवयातील आर्थिक भागीदार

उदाहरण घेतलं तर बँक साधारणपणे घराच्या किमतीच्या ४० ते ६० टक्के मूल्य विचारात घेते. म्हणजे सुमारे १.२ ते १.८ कोटी रुपयांच्या आधारावर त्यांना योजना मिळू शकते. प्रत्यक्ष मासिक रक्कम बँक, व्याजदर, वय आणि योजनेच्या अटींवर अवलंबून असते. पण अशा मूल्याच्या मालमतेवर साधारणपणे दरमहा ५० हजार ते १ लाख रुपयांच्या आसपास मासिक उत्पन्न मिळू शकतं. काही घरांसाठी ते यापेक्षा कमी किंवा अधिकही असू शकतं. मुद्दा एवढाच आहे की आयुष्यभर कष्टाने उभं केलेलं घर आता खर्चाचं ओझं न राहता उत्पन्नाचं साधन बनतं. त्यांना आता जगभर प्रवास करायचा असेल, चांगले उपचार घ्यायचे असतील किंवा फक्त निर्धास्तपणे जगायचं त्यांच्यासाठी देखील हा एक असेल स्वतंत्र उत्पन्नाचा स्रोत तयार होतो.

या योजनेचा सर्वात मोठा फायदा म्हणजे तुम्ही तुमच्या घरातच राहू शकता. अनेक जण म्हणतात, ‘घर भाड्याने दिलं तर उत्पन्न मिळेल ना?’ पण जर तुमच्याकडे एकच घर असेल तर ते भाड्याने दिल्यानंतर स्वतः कुठे राहायचं हा प्रश्न उभा राहतो. मोठ्या शहरांमध्ये मिळणारं भाडं आणि स्वतः

स्वच्छतेची जबाबदारी सामूहिक आहे

गाव, शहर आणि महानगरातील, स्वच्छतेचा मुद्दा अतिशय महत्त्वाचा आहे. रस्त्यावर साठलेला कचरा, तुंबलेल्या नाल्या, गटार त्यामुळे रस्त्यावर वाहणारे पाणी, पसरलेली दुर्गंधी याविषयीच्या बातम्या आणि फोटो आपण दररोज वृत्तवाहिन्यांवर बघतो आणि वृत्तपत्रातून वाचतो. या बदल नागरिक नेहमी प्रशासनाचा हलगर्जीपणा आणि सफाई कामगारांच्या कामचुकारपणा बदल ओरडा करतात. हे काही अंशी खरे असले तरी पुर्ण सत्य नाही. कारण प्रत्येक नाण्याला दोन बाजू असतात. हि झाली एक बाजू, आता दुसरी बाजू बघू. स्वच्छता हा अतिशय कळीचा मुद्दा आहे. स्वच्छतेमुळे वातावरण प्रस्न होऊन, सकारात्मक उर्जा निर्माण होते. महत्त्वाचे म्हणजे स्वच्छतेवर नागरिकांचे आरोग्य अवलंबून असते. याउलट अस्वच्छतेमुळे गाव, शहर आणि महानगराची प्रतिमा मलीन होते, पर्यावरणाचे नुकसान होऊन, नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण होतो. महान समाजसुधारक संत गाडगेबाबा स्वतः हातात झाडू घेऊन, गावातील गल्ल्या आणि सार्वजनिक स्थळांची स्वच्छता करत. ’ स्वच्छता

परफ्यूम वापरल्याने कॅन्सर होतो का?

परफ्युमचा नियमित वापर सुरक्षित मानला जात असला तरी त्याच्या अतिवापरामुळे त्वचा, डोळे आणि श्वसनसंस्थेशी संबंधित काही समस्या उद्भवू शकतात. अनेकांना परफ्युममुळे कर्करोग होतो का असा प्रश्न पडतो, मात्र सध्या याबाबत कोणताही ठोस वैज्ञानिक पुरावा उपलब्ध नाही. मात्र परफ्युममधील काही रसायनांमुळे त्वचेची अॅलर्जी, खाज, जळजळ, डोकेदुखी, शिंका आणि दम्याचा त्रास वाढू शकतो. नैसर्गिक अंतर किंवा इसेशियल ऑईल्सही सर्वांसाठी सुरक्षित असतीलच असे

नाही. परफ्युमच्या वापराबाबत लोकांच्या मनात सर्वात मोठी भीती ही असते की, यामुळे कर्करोग होऊ शकतो का? परंतु, विज्ञानाचा आणि वैद्यकीय संशोधनाचा निष्कर्ष असा आहे की, नियमित परफ्युम वापरल्याने मानवामध्ये कर्करोग होतो, याचा कोणताही ठोस वैज्ञानिक पुरावा उपलब्ध नाही. जरी त्यातील काही प्रिझर्वेटिव्हज किंवा सॉल्व्हेंट्सवर दीर्घकालीन संशोधने सुरू असली, तरी रोजच्या वापराचा कर्करोगाशी थेट संबंध जोडता येत नाही.

वैयक्तिक स्वयंसेवकांच्या नेटवर्क आणि विकिमीडिया चॅप्टर्स, विषय-आधारित संस्था, वापरकर्ता गट आणि इतर भागीदारांसारख्या संलग्न संस्थांसोबत सहयोग करते. ही संस्था प्रामुख्याने वाचक आणि संपादकांकडून मिळणाऱ्या लाखो लहान देणग्यांद्वारे स्वतःचा खर्च भागवते, ज्या ईमेल मोहिमा आणि विकिपीडिया व त्याच्या भगिनी प्रकल्पांवर लावलेल्या वार्षिक निधी संकलन बॅनरद्वारे गोळा केल्या जातात. याला परोपकारी संस्था आणि तंत्रज्ञान कंपन्यांकडून मिळणाऱ्या अनुदानाची आणि २०२२ पासून विकिमीडिया एंटरप्राइजकडून मिळणाऱ्या सेवा उत्पन्नाची जोड दिली जाते. २०२३ पर्यंत, या संस्थेने ७०० हून अधिक कर्मचारी आणि कंत्राटदारांना कामावर ठेवले आहे, तिची निव्वळ मालमत्ता २५५ दशलक्ष डॉलर्स आहे आणि तिचा स्थायी निधी १०० दशलक्ष डॉलर्सपेक्षा जास्त झाला आहे.

जिमी वेल्स आणि लॅरी सॅंगर यांनी २००१ मध्ये न्युपीडियाला पूरक म्हणून विकिपीडियाची स्थापना केली. या प्रकल्पाला सुरुवातीला वेल्सच्या नफा-केंद्री व्यवसाय असलेल्या बोमिसकडून निधी दिला जात होता आणि स्वयंसेवक संपादकांच्या वेगाने वाढणाऱ्या समुदायाद्वारे त्याचे संपादन केले जात होते. सुरुवातीच्या समुदायात देखभालीचा चालू खर्च भागवण्यासाठी विविध

विकिमीडिया फाउंडेशनचा आज स्थापना दिन

मार्गांवर चर्चा केली आणि साइटवर जाहिराती चालवण्यास त्यांचा व्यापक विरोध होता त्यामुळे एक धर्मादाय संस्था स्थापन करण्याची कल्पना पुढे आली. त्यामुळे प्रकल्पाचे ट्रेडमार्क कोणत्या संस्थेकडे असावेत, या अनुत्तरित प्रश्नाचे निराकरण झाले.

विकिमीडिया फाउंडेशनची स्थापना २० जून २००३ रोजी सेंट पीटर्सबर्ग, फ्लोरिडा येथे झाली. सर्व्हर चालू ठेवण्यासाठी ऑक्टोबर २००३ मध्ये एक छोटी निधी उभारणी मोहीम राबवण्यात आली. २००५ मध्ये, यूएस अंतर्गत महसूल संहितेद्वारे फाउंडेशनला सार्वजनिक धर्मादाय संस्था म्हणून दर्जा देण्यात आला. ज्यामुळे फाउंडेशनला दिलेल्या देणग्या यूएस फेडरल आयकर उद्देशांसाठी कर-वजावट पात्र ठरल्या

. त्याचा नॅशनल टॅक्सोनाॅमी ऑफ एक्झम्प्ट एंटिटीज कोड बी ६० (प्रौढ , निरंतर शिक्षण) आहे. फाउंडेशनने १४ सप्टेंबर २००४ रोजी अमेरिकेतील पेटंट अपील आणि हस्तक्षेप मंडळाकडे विकिपीडिया नावाचा ट्रेडमार्क करण्यासाठी अर्ज दाखल केला. १० जानेवारी २००६ रोजी या चिन्हाला नोंदणीचा दर्जा देण्यात आला. १६ डिसेंबर २००४ रोजी जपानने आणि २० जानेवारी २००५ रोजी युरोपियन युनियनने देखील ट्रेडमार्क संरक्षण प्रदान केले. विकिपीडियाचे उपसंच आधीच पुस्तक आणि डीव्हीडी स्वरूपात वितरित केले जात होते आणि लोगो आणि वर्डमार्कचे परवाना देण्याबद्दल चर्चा सुरू होती. ११ डिसेंबर २००६ रोजी, फाउंडेशनच्या मंडळाने नमूद केले की, फ्लोरिडाच्या वैधानिक कायद्याच्या नोंदणी आवश्यकता पूर्ण करण्यात असमर्थतेमुळे, सुरुवातीला नियोजित केल्याप्रमाणे परंतु अंमलात न आणलेल्या, सदस्यत्व संस्था बनू शकली नाही. त्यानुसार, सदस्यत्वाचे हक्क आणि उपक्रमांचे सर्व संदर्भ काढून टाकण्यासाठी उपनियमांमध्ये सुधारणा करण्यात आली. २००७ मध्ये, फाउंडेशनने आपले मुख्यालय फ्लोरिडाहून सॅन फ्रान्सिस्को बे एरियामध्ये हलवण्याचा निर्णय घेतला. सॅन फ्रान्सिस्को निवडणुयामागे समान विचारसरणीच्या संस्था आणि संभाव्य

भागीदारांची जवळीक, उत्तम प्रतिभावान मनुष्यबळ, तसेच स्वस्त आणि अधिक सोयीस्कर आंतरराष्ट्रीय प्रवास ही कारणे सांगितली गेली. हे स्थलांतर ३१ जानेवारी २००८ पर्यंत पूर्ण झाले आणि सॅन फ्रान्सिस्कोमधील स्टिलमन स्ट्रीटवरील मुख्यालयात हलवण्यात आले. नंतर ते न्यू मॉंटगोमेरी स्ट्रीटवर आणि २०१७ मध्ये वन मॉंटगोमेरी टॉवरमध्ये स्थलांतरित झाले. २५ ऑक्टोबर २०२१ रोजी, फाउंडेशनने विकिमीडिया एंटरप्राइज सुरू केले, जी मोठ्या प्रमाणात एपीआय वापरू इच्छणाऱ्या गटांसाठी असलेली एक व्यावसायिक विकिमीडिया सामग्री वितरण सेवा आहे, ज्याची सुरुवात बिग टेक कंपन्यांपासून झाली. जून २०२२ मध्ये, गूगल आणि इंटरनेट आर्काइव्ह यांना या सेवेचे पहिले ग्राहक म्हणून घोषित करण्यात आले, तथापि या सेवेसाठी फक्त गूगलच पैसे देणार आहे. त्याच घोषणेमध्ये, समान डेटा गरजा असलेल्या लहान कंपन्यांवर लक्ष केंद्रित केले जात असल्याचे नमूद केले गेले, जे 'थोडे पैसे देऊन जास्त' या तत्त्वावर सेवेला समर्थन देत आहेत.

विकिमीडिया फाउंडेशनची स्थापना २००३ मध्ये जिमी वेल्स यांनी केली होती, जेणेकरून कंपनी डोमेन आणि ट्रेडमार्कसाठी जबाबदार असलेली एक स्वतंत्र धर्मादाय संस्था असावी आणि भविष्यात विकिपीडिया आणि त्याच्या भगिनी प्रकल्पांना ना-नफा मार्गाने निधी दिला जाऊ शकेल. 'विकिमीडिया' हे नाव, जे 'विकी' आणि

’मीडिया’ यांचे मिश्रण आहे, अमेरिकन लेखक शेल्डन रॅम्पटन यांनी मार्च २००३ मध्ये इंग्रजी विकिपीडिया मेलिंग लिस्टवरील एका पोस्टमध्ये तयार केले होते, विक्टनरी मूळ सर्व्हरवर होस्ट केलेला दुसरा विकी-आधारित प्रकल्प बनल्यानंतर तीन महिन्यांनी. फाउंडेशनचे ध्येय विनामूल्य परवाने किंवा सार्वजनिक डोमेन अंतर्गत शैक्षणिक ज्ञानाचे संकलन आणि वितरण करणे आहे आणि हे प्रकल्प विनामूल्य ठेवण्याचे वचन दिले आहे. विकिपीडियाच्या स्थापनेनंतर, विकिपीडियाबद्दलचे सर्व बौद्धिक संपदा हक्क आणि डोमेन नावे फाउंडेशनकडे हस्तांतरित करण्यात आली, आणि सध्या ते डोमेन नावांचे मालक आहे आणि विकिमीडिया चळवळीच्या बहुतेक वेबसाइट्सची देखभाल करते. डब्ल्यूएमएफ आता 'विकिपिडीयाडॉट ओआरजी' डोमेनचे नोंदणीकर्ता, ट्रेडमार्कचे मालक आणि विकी प्लॅटफॉर्मचे संचालक आहे. ते विकीबुक्स , विकीडेटा , विक्टनरी आणि विकिमीडिया कॉमन्स सारखे प्रकल्प चालवते ; ते निधी उभारते, अनुदान वितरित करते, सर्व्हर नियंत्रित करते, सॉफ्टवेअर विकसित आणि तैनात करते आणि इंग्रजी विकिपीडियासह विकिमीडिया प्रकल्पांना समर्थन देण्यासाठी पोहोच कार्यक्रम करते. ते कॉपीराइट, प्रेस स्वातंत्र्य आणि वापरकर्त्यांच्या सामग्रीशी संबंधित दायित्वापासून वेबसाइट्सच्या कायदेशीर संरक्षणासंदर्भात राजकीय वकिलीमध्ये देखील गुंतलेले आहे.

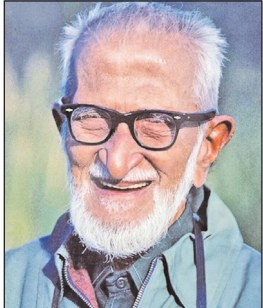
दिन विशेष
भारतातील आद्य पक्षीशास्त्रज्ञ आणि पर्यावरणवादी डॉ.सलीम अली

डॉ. सलीम अली म्हणजेच सलीम मोईझुद्दीन अली यांचा जन्म १२ नोव्हेंबर १८९६ तर मृत्यू २० जून १९८७ झाला. ते हे भारतातील आद्य पक्षिशास्त्रज्ञ आणि पर्यावरणवादी होते. सलीम अली यांनी भारतातील ब्रिटिश राजवटीच्या काळात भारतातील पक्ष्यांचा आढळ, त्यांच्या सवयी, पक्ष्यांच्या विविध जाती आणि जातींमधील वैविध्य यांचा बारकाईने अभ्यास केला. त्यांच्या ह्या कार्याने भारतात हौशी पक्षिनिरीक्षक बनण्याची परंपरा चालू झाली. भारतातील हे पक्षी निरीक्षक सलीम अली यांना आद्य गुरूमानतात. त्यांना ‘बर्डमॅन ऑफ इंडिया’ असे ही संबोधले जाते. पिवळ्या गळ्याची चिमणी; हिच्या शिकारीने डॉ. अलींना पक्ष्यांबद्दल आकर्षण निर्माण झाले. डॉ. सलीम अली आपण पक्षी निरीक्षणाकडे कसे वळलो याचे वर्णन आपल्या आत्मचरित्रात करतात. मुंबईच्या खेतवाडीमध्ये मुस्लिम कुटुंबात अली यांचा जन्म झाला. लहानपणी भेटवस्तू म्हणून दिलेल्या छऱ्याच्या बंडुकीने लहान पक्षी टिपायचे हा त्यांचा छंद होता. एक दिवशी टिपलेल्या चिमण्यांमध्ये त्यांना वेगळी चिमणी मिळाली. हिच्या गळ्यापाशी पिवळा टिपका होता. नेहेमीपेक्षा हा पक्षी वेगळा दिसल्याने त्यांची उत्सुकता चाळवली व त्यांनी त्यांच्या मामांकडे हा पक्षी कोणता याची विचारणा केली. मामा त्याला थेट बांबे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटीच्या संचालकांकडे घेऊन गेले. तेथे संचालकांनी छोट्या अलीला हा पक्षी कोणता हे सविस्तर सांगितले, तसेच भुसा भरलेल्या पक्ष्यांचा संग्रह दाखवला. भारावलेल्या सलीम अलींना पक्ष्यांची जी भुरळ पडली ती कायमचीच. यानंतरच्या काळात सलीम अलींचा पक्षिछंद त्यांना टिपणे व नोंदी करणे यांपुरता मर्यादित राहिला. शालेय शिक्षणानंतर त्यांना प्राणी शास्त्रात पदवी घ्यायची होती परंतु

साहित्यिक, लेखकांना आवाहन

दैनिक सिटी न्यूज सुपरफास्ट आता आठ पानांसह वाचकांना उपलब्ध होत आहे. अंकातील विविधा पानासाठी अकोला शहर तसेच जिल्ह्यातील साहित्यिक, लेखक, कवी यांनी त्यांचा मजकूर **८३९०६७०१९९** या **व्हॉट्सअप** क्रमांकावर पाठवावा.

त्याला यथायोग्य प्रसिद्धी दिली जाईल. या अंकातील लेखांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

आज पुण्यतिथी

शास्त्रातील अनेक अवघड विषयांमुळे माधार घ्यावी लागली. दरम्यान ते ब्रम्हदेशातील आपल्या बंधूंच्या धंद्याला मदत म्हणून रंगूनूला गेले. तेथे धंद्यात मदतीसोबत त्यांनी ब्रम्हदेशातील जंगले फिरून पक्ष्यांना टिपून त्यांच्या नोंदी ठेवायचा छंद चालू ठेवला. १९१८ मध्ये त्यांचा तेहमिना यांच्याशी विवाह झाला. एका यशस्वी पुरुषामागे पत्नीचा हात असतो ही म्हण सलीम अलींच्या बाबतीत तंतोतंत लागू होते. १९४८ मध्ये रंगून मधील धंद्यात अपयश आल्यानंतर अली भारतात परत आले. दरम्यान तेहमिना यांनी सलीम अलींचा पक्ष्यांबद्दलचा कल जाणून घेतला होता व ज्यात त्यांचा छंद जोपासला जाईल अशी नोकरी करण्यास त्यांना प्रोत्साहन दिले. परंतु सलीम अलींचे शिक्षण अशी नोकरी मिळवण्यास एकदम जुजबी होते. जवळच्या ओळखीने त्यांना बांबे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटीमध्ये गाईड लेक्चररची नोकरी मिळाली, परंतु अलींना ते पुरेसे नव्हते. त्यावेळेस भारतात पक्षिशास्त्र हा विषय अस्तित्वातच नव्हता. यासाठी त्यांनी जर्मनीमध्ये जाऊन पक्षिशास्त्राचे प्रशिक्षण घेतले व काही काळ इंग्लंडमध्ये काम केले. भारतात आल्यानंतर या विषयात नोकरी मिळणे कठीण काम होते. सलीम अली अजूनही हौशी पक्षी निरीक्षकांसारखेच गणले जात. आर्थिक परिस्थिती खालावल्याने त्यांनी आपल्या पत्नीच्या मदतीने अलिबागजवळ किहीमजवळ आपला मुकाम हलवला.

**आता राज्य
सरकारच
एकमेव ताबा
धारक**

नगरपंचायतीअंतर्गत १७ प्रभाग असून, जिल्हाधिकाऱ्यांच्या भेटीदरम्यान केवळ चार ते पाच नगरसेवक उपस्थित असल्याचे दिसून आले. उपस्थित नगरसेवकांनी आपल्या प्रभागातील विविध नागरी समस्या जिल्हाधिकाऱ्यांसमोर मांडल्या. बार्शाटाकळी शहरातील सर्वात गंभीर समस्या म्हणजे पाणीपुरवठ्याची असल्याचे यावेळी अधोरेखित करण्यात आले. शहरासाठी सुरू असलेल्या पाणीपुरवठा योजनेअंतर्गत पाईपलाईन आणि पाण्याच्या टाकींचे काम एका ठेकेदारामार्फत सुरू आहे. मात्र हे काम अत्यंत संथ गतीने सुरू असल्याचा आरोप करण्यात आला.

बेस्टचा संप मिटण्याची शक्यता धूसर

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई: परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांच्यासोबत झालेल्या बैठकीनंतरही आज बेस्ट कर्मचाऱ्यांचा संप सुरू राहणार असल्याचे बेस्ट कृती समितीकडून जाहीर करण्यात आले आहे. जोपर्यंत मुख्यमंत्री किंवा उपमुख्यमंत्र्यांसोबत भेट होऊन मागण्यांविषयी लेखी आश्वासन मिळत नाही, तोपर्यंत संप मागे घेऊन तडजोड होणार नसल्याचा पवित्रा कामगारांनी घेतला आहे, अशी माहिती बेस्ट संयुक्त कामगार कृती समितीचे उदय आंबोणकर यांनी दिली. त्यामुळे शनिवारीही संपाचा फटका नोकरदारांना बसणार आहे.

संप काळात बेस्टची अत्यावश्यक सेवा सुरळीत राहण्यासाठी बेस्ट उपक्रमाकडून मेस्सा अधिनियमांतर्गत अधिसूचना

◆ कर्मचाऱ्यांना हवे लेखी आश्वासन

जारी केलेली असून, औद्योगिक न्यायालयानेही सदर कामगार संघटनांना व त्यांच्या सदस्यांना संप करण्यापासून मनाई केलेली असल्याचे बेस्टकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

प्रशासनाकडून संप काळात प्रतिबंधात्मक कारवाई म्हणून मुंबई पोलिसांना प्रतिबंधात्मक

उपाययोजना करण्याकरिता योग्य त्या सूचना केलेल्या आहेत. आगारांच्या प्रवेशद्वारावर तसेच कर्मचारी वसाहती व काही संवेदनशील ठिकाणी कोणताही अनुचित प्रकार घडू नये, यासाठी पोलिस बंदोबस्त तैनात करण्यात आल्याचेही सांगण्यात आले.

संप काळात आगारांमधील

एचडीआयएल गैरव्यवहारप्रकरणी मुंबई व दिल्लीत ईडीची छापेमारी

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई: येस बँक आणि एचडीआयएल यांच्याशी संबंधित कथित आर्थिक गैरव्यवहार आणि मनी लॉड्रिंग प्रकरणात ईडीने मुंबई व दिल्लीतील १७ ठिकाणी छापेमारी केली. मनी लॉड्रिंग प्रतिबंधक कायदा अंतर्गत ही कारवाई करण्यात आली असून, या छाप्त्यात ५० लाख रुपयांची रोख रक्कम, १० किलो चांदीचे बार, बँक लॉकर आणि अनेक महत्वाचे दस्तावेज तसेच डिजिटल उपकरणे जप्त करण्यात आली आहेत.

ईडीने दिलेल्या माहितीनुसार, या कारवाईत सुरक्षा २सेट रिकन्स्ट्रक्शन कंपनी लिमिटेड सुरक्षा रिअल्टी लिमिटेड, ख्याती रियाल्टर्स प्रायव्हेट लिमिटेड तसेच अन्य संबंधित व्यक्तींच्या कार्यालये आणि परिसरांचा समावेश होता. सीबीआयच्या

एफआयआरवरून चौकशीची सुरुवात या प्रकरणाची चौकशी सीबीआयने दाखल केलेल्या एफआयआरच्या आधारे सुरू करण्यात आली. सीबीआयने एचडीआयएल आणि इतर संबंधितांवर २०० कोटी रुपयांचे कर्ज बेकायदेशीररीत्या मिळवून त्याचा गैरवापर केल्याचा आरोप ठेवला आहे. राकेश वाधवान, सारंग वाधवान यांच्यावरील आरोप नेमके काय? एचडीआयएलचे प्रवक्त राकेश कुमार वाधवान आणि सारंग वाधवान यांनी येस बँकेचे तत्कालीन व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी राणा कपूर यांच्यासोबत संगनमत करून २०११ ते २०२६ या कालावधीत मॅक स्टार मार्केटिंग प्रायव्हेट लिमिटेड या कंपनीच्या नावावर सुमारे २०० कोटी रुपयांची सहा कर्जे फसवणुकीच्या मार्गाने मिळविली, असे ईडीच्या आजवरच्या तपासात दिसून आले

वाधवान यांच्यावर नेमके आरोप काय?

आहे. तपासनुसार, ही कर्जे ज्या उद्देशासाठी मंजूर करण्यात आली होती त्या उद्देशासाठी वापरण्याऐवजी त्यातील निधी एचडीआयएल समूहाच्या विविध कंपन्यांची देणी फेडण्यासाठी वळविण्यात आला. तसेच एमएसएमपीएलच्या मालकीच्या अनेक मालमत्ता आरोपींच्या निकटवर्तीय आणि संबंधित व्यक्तींना हस्तांतरित करण्यात आल्याचा संशय आहे. राणा कपूर यांची भूमिकाही संशयाच्या भोवऱ्यात आहे. ईडीच्या तपासात राणा कपूर यांनी एमएसएमपीएलला मिळालेल्या कर्जाची रक्कम एचडीआयएलच्या देणी फेडण्यासाठी वळविण्यास मदत केल्याचे निष्पन्न झाल्याचा दावा करण्यात आला आहे. तसेच, यकीत कर्ज लपविण्याच्या उद्देशाने हे कर्ज खाते वेळेपूर्वीच सुरक्षा एआरसीकडे हस्तांतरित केलेल्याचे देखील ईडीने केलेल्या तपासात समोर आले आहे.

पायधुनीनंतर भिवंडीत शोरमा, पिडझा आणि फालुद्यातून विषबाधा ! बाधितांचा आकडा 14 वरून 37 वर

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई: मुंबईतील पायधुनी परिसरात काही दिवसांपूर्वी अन्नातून विषबाधेच्या संशयास्पद घटनेत एकाच कुटुंबातील चार जणांचा मृत्यू झाला होता. त्या घटनेची चर्चा सुरू असतानाच आता भिवंडीत आणखी एक धक्कादायक प्रकार समोर आला आहे. सुरुवातीला १४ जणांना विषबाधा झाल्याची माहिती समोर आली होती. मात्र, आता हा आकडा तब्बल ३७ वर पोहोचला असून रुग्णांची संख्या आणखी वाढण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

भिवंडीतील खंडूपाडा परिसरातील एका शोरमा सेंटरमधून शोरमा, पिडझा आणि फालुदा खाल्ल्यानंतर अनेकांना उलट्या, जुलाब, पोतदुखी आणि मळमळ यांसारखा त्रास सुरू झाला. प्रकृती बिघडल्याने सर्वांना तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. विशेष

म्हणजे या रुग्णांमध्ये दोन लहान मुलांचाही समावेश आहे. उपजिल्हा रुग्णालय प्रशासनाने दिलेल्या माहितीनुसार, गुरुवारी सायंकाळी साडेपाच वाजेपर्यंत ११ रुग्ण दाखल झाले होते. त्यानंतर रात्रीभर आणि शुक्रवारी सकाळीही नवीन रुग्ण उपचारासाठी येत राहिले. सध्या रुग्णालयात ३७ रुग्णांवर उपचार सुरू असून त्यातील दोन रुग्ण बालक आहेत. काही रुग्णांची प्रकृती सुधारत असली तरी नव्याने रुग्ण दाखल होत असल्याने प्रशासनाची चिंता वाढली आहे.

डॉक्टरांच्या विषबाधाग्रस्तांना सलाईन, इंजेक्शन आणि आवश्यक औषधोपचार दिले जात आहेत. बहुतांश रुग्णांना लूज मोशनस, उलट्या, जुलाब आणि पोतदुखीचा त्रास जाणवत होता. काही रुग्णांच्या प्रकृतीत सुधारणा होत असून पुढील एक-दोन दिवसांत त्यांना डिस्चार्ज दिला जाऊ शकतो. मात्र रुग्णांची संख्या वाढत असल्याने परिस्थितीवर आरोग्य विभागाकडून बारकाईने लक्ष ठेवण्यात येत आहे. घटनेची गंभीर दखल घेत अन्न व औषध प्रशासनाने संबंधित शोरमा विक्रेत्यावर रात्रीच धडक कारवाई केली. दुकानातील अन्नपदार्थांचे नमुने तपासणीसाठी घेण्यात आल्याची माहिती मिळत आहे. विषबाधेचे नेमके कारण काय, याचा शोध घेण्यासाठी तपास सुरू आहे.

बी.टी. सरांच्या निधनाने वैयक्तिक मार्गदर्शकाला मुकलो !

◆ मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची शोकसंवेदना

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई: माजी आमदार, शिक्षणतज्ञ आणि विविध सामाजिक प्रश्नांचे गाढे अभ्यासक, ज्येष्ठ नेते प्रा. बी. टी. देशमुख यांच्या निधनाने महाराष्ट्र एका मोठ्या संघर्षशील नेतृत्वाला मुकला आहे. माझ्या जीवनातील एक मार्गदर्शक मी गमावला आहे, अशी भावपूर्ण श्रद्धांजली मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी व्यक्त केली आहे.

आपल्या शोकसंदेशात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस म्हणतात की, ज्यासाठी संघर्ष केला, त्यासाठी जीवन समर्पित असेच आयुष्य ते जगले. मला तर त्यांच्याकडून व्यक्तिगतदृष्ट्या खूप काही शिकायला मिळाले. त्यांचे कायमच मलाचे मार्गदर्शन मिळायचे. राजकारण आणि समाजकारण एकच आहे, असे मानणाऱ्या पिढीचे ते नेतृत्व करीत होते. अमरावती पदवींवर मतदारसंघाचे

विधानपरिषदेत त्यांनी पाचवेळा प्रतिनिधीत्व केले. प्राध्यापक, शिक्षकांच्या हक्कांसाठी तर ते लढलेच, पण अनेक सामाजिक प्रश्नांना त्यांनी विशेषत्वाने वाचा फोडली. एक अत्यंत अभ्यासू आणि प्रेरणादायी असे हे व्यक्तिमत्त्व होते. विधानपरिषदेतील त्यांची भाषणे ऐकत रहावी वाटायची. ती आजही नवीन सदस्यांसाठी प्रेरणादायी आहेत. विदर्भाच्या अनुशेषाविरोधात त्यांनी दिलेल्या लढा अत्यंत मोलाचा होता. मला आजही आठवते, सरकारी दरबारी भांडून न्याय मिळत नाही, म्हणून त्यांनी अनुशेष निर्मूलनासाठी थेट हायकोर्टात याचिका केली होती. सुनावणीच्यावेळी बी. टी. सरांसोबत मीही उपस्थित राहत होतो. सिंचन, पेयजल योजना यासाठी त्यांनी सातत्याने संघर्ष केला. अमरावती विद्यापीठाच्या निर्मितीत सुद्धा त्यांचे योगदान होते. मी त्यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो. त्यांच्या कुटुंबीयांच्या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत.

सरकारी जागेची परस्पर मालकी नोंदवणाऱ्यांना दणका

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई : राज्यात मोठ्या संख्येने असलेल्या भाडेतत्वावरील शासकीय जमिनीवर स्वतःचीच मालकी सांगणाऱ्या संस्था, कंपनी, प्राधिकरणे तसेच व्यक्तींना फडणवीस सरकारने मोठा दणका दिला आहे. आता अशा सर्व भाडेपट्ट्यावरील जमिनीच्या अधिकार अभिलेखात ‘कब्जेदार’ म्हणून केवळ ‘महाराष्ट्र शासन’ हीच नोंद करण्याचा निर्णय मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या सूचनेवरून महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी घेतला आहे. महसूल विभागाने याबाबत परिपत्रक जारी केले असून, संपूर्ण राज्यात पुढील तीन महिने विशेष मोहीम राबवण्यात येणार आहे. त्यात अशा नोंदी तपासून त्या कब्जेदार म्हणून महाराष्ट्र शासनाच्या नावावर करण्याचे निर्देश सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना दिले असल्याचे महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी म्हटले आहे. शासनाकडून अनेक व्यक्ती किंवा संस्थांना ३०, ९९ किंवा ९९९ वर्षांच्या दीर्घ मुदतीसाठी जमिनी भाडेकरावर दिल्या जातात. मात्र, या जमिनीच्या कब्जेदार रकान्यात (सदरी) महाराष्ट्र शासनाच्या नावाऐवजी शासनाच्या परवानगीशिवाय भाडेपट्टा धारकांचीच नावे लागल्याचा धक्कादायक प्रकार निदर्शनास आला आहे. तत्कालीन अधिकारी व

भाडेपट्टा नोंदीवर आता ‘महाराष्ट्र शासन’ कब्जेदार !

कर्मचाऱ्यांनी रीतसर नोंदी न घेतल्याने, अनेक भाडेपट्टाधारक या सरकारी जमिनी स्वतःच्याच मालकीच्या (खासगी) असल्याचे गृहीत धरत आहेत, ज्यातून अनेक न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवत आहेत. हा ‘खासगी’ मालकीचा खेळ मोडून काढण्यासाठी आता सरकारने थेट कारवाईचा बडगा उगारला असून, भाडेपट्ट्याने दावत केलेल्या जमिनीच्या अधिकार अभिलेखातील कब्जेदार सदरी आता केवळ महाराष्ट्र शासनाच्या नावाची नोंद असणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

भाडेपट्टाधारक आता ‘इतर अधिकारात’

भाडेपट्टाधारकाचे नाव, भाडेपट्ट्याचा कालावधी आणि ज्या अटींवर जमीन दिली आहे, त्याची नोंद आता ‘इतर अधिकार’ या सदरी घेण्यात येईल. तीन महिन्यांचा अफिलेटम सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांनी तात्काळ विशेष मोहीम हाती घेऊन, रितसर कार्यपद्धती अवलंबून अवध्या तीन महिन्यांत या सर्व अद्ययावत नोंदी घ्याव्यात. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ अंमलात येण्यापूर्वी कोणत्याही कायद्याखाली कायमस्वरूपी अथवा

रिक्षा-टॅक्सी चालकांसाठी मराठीचे धडे सुरू, 15 ऑगस्टपर्यंत मुदत

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई: महाराष्ट्रात अमराठी भाषा बोलणाऱ्या रिक्षा व टॅक्सी चालकांसाठी मराठीचे धडे सुरू केले आहेत. १ जून ते १५ ऑगस्ट या कालावधीत त्यांना पाठ्यक्रम पूर्ण करणे बंधनकारक आहे. राज्यातील अमराठी रिक्षा-टॅक्सी चालकांना मराठी भाषेचे ज्ञान मिळावे आणि प्रवाशांशी संवाद अधिक सुलभ व्हावा, यासाठी परिवहन विभागाने महत्वाचा निर्णय घेतला आहे. १ जून ते १५ ऑगस्ट २०२६ या कालावधीत सर्व अमराठी रिक्षा-टॅक्सी चालकांनी चार तासांचा ‘मराठी भाषा संवाद पाठ्यक्रम’ पूर्ण करणे अनिवार्य करण्यात आले आहे. यासंदर्भातील प्रमाणपत्र नसलेल्या चालकांवर १५ ऑगस्टनंतर कायदेशीर कारवाई करण्यात येणार आहे.

परिवहनमंत्री प्रताप सरनाईक यांच्या मार्गदर्शनाखाली राबविण्यात येणाऱ्या या उपक्रमासाठी सरकारने राज्याचा मराठी भाषा विभाग, कोकण मराठी साहित्य परिषद आणि मुंबई मराठी साहित्य संघ या संस्थांची अधिकृत तज्ज्ञ संस्था म्हणून नियुक्ती केली

आहे. या संस्थांमार्फतच चालकांना मोफत मराठी भाषा प्रशिक्षण दिले जाणार असून, त्यांच्याकडून देण्यात येणारे प्रमाणपत्रच परिवहन विभागाकडून ग्राह्य धरले जाणार आहे. ‘मुंबई महानगर प्रदेश क्षेत्रात (एमएमआर) प्रशिक्षण वर्ग मोठ्या प्रमाणावर सुरू असून, त्यासाठी सुमारे ७१ अभ्यास केंद्रे कार्यान्वित करण्यात आली आहेत. या मोहिमेला शैक्षणिक बळ देण्यासाठी कोकण मराठी साहित्य परिषदेचे सुमारे साडेचार हजार शिक्षक प्रशिक्षण कार्यात सहभागी झाले आहेत. तसेच सर्व प्रादेशिक परिवहन कार्यालयांचे (आरटीओ) अधिकारी चालकांना आवश्यक सहकार्य करत आहेत’, असे परिवहन विभागाचे सहआयुक्त रवी गायकवाड यांनी सांगितले.

राज्याला पावसाची हुलकावणी, हवामान विभागाचा हादरवणारा अंदाज

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई : राज्यात मान्सूनच आगमन झालं आहे. मात्र मान्सून अजूनही पाहिजे तेवढा जोर पकडलेला नाहीये. मान्सून अद्यापही तळकोकणातच रेंगाळला असून, मान्सूनची वाटचाल मंदवाली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील अनेक जिल्ह्यांमध्ये अजूनही मान्सूनच्या पहिल्या पावसाची प्रतीक्षा आहे. पाऊसच न झाल्यामुळे पेरण्या रखडल्या असून, शेतकऱ्यांच्या मनावर चिंतेचे ढग दाटून आले आहेत. सर्वांचेच डोळे पावसाकडे लागले आहेत. त्यात भरीस भर म्हणजे भारतीय हवामान विभागाकडून (छः३) यंदा पावसावर अलंनिनोचं सावट असेल असा इशारा देण्यात आला आहे. अलं निनोमुळे सरासरी पावसाच्या प्रमाणात घट होण्याची शक्यता आहे. दरम्यान त्यातच आता एक चिंता वाढवणारी बातमी समोर आली आहे, ती म्हणजे हवामान विभागाकडून राज्यात २०

जूननंतर चांगला पाऊस होईल असा अंदाज वर्तवण्यात आला होता. मात्र आता हवामान खात्याच्या नव्या अंदाजानुसार पावसाची प्रतीक्षा अजून वाढली आहे.

काय आहे हवामान विभागाचा नवा अंदाज?

कोकणातील काही जिल्हे सोडता अद्यापही राज्यातील इतर जिल्ह्यांमध्ये समाधानकारक पाऊस झालेलाच नाहीये. मान्सूनच्या प्रतीक्षेत असलेल्या विदर्भाला अजूनही पावसाची वाटच पहावी लागणार आहे. पावसाळ्याच्या दिवसात उन्हाचे चटके सहन करावे लागणार आहेत. विदर्भात मान्सूनची प्रतीक्षा कायम असून, आता ही प्रतीक्षा आणखी ३ ते ५ दिवसांनी वाढण्याची शक्यता आहे, असा अंदाज नागपूर हवामान विभागाकडून वर्तवण्यात आला आहे.

मान्सून अजूनही तळ कोकणात रेंगाळला होता, पुढे सरकारच्या अनुकूल

स्थिती नव्हती. मात्र आता हळूहळू परिस्थितीमध्ये बदल होण्याची शक्यता आहे. संपूर्ण विदर्भात २५ जुलै नंतरच मान्सूनचे आगमन होईल अशी शक्यता आहे. मात्र येणारे काही दिवस तापमानाचे राहणार असून तापमान सामान्य पेशा जास्त राहील, असा अंदाज नागपूर हवामान केंद्राचे शास्त्रज्ञ प्रवीण कुमार यांनी वर्तवला आहे. दरम्यान उर्वरीत महाराष्ट्रात देखील येत्या २२ जूननंतरच पावसाला सुरुवात होईल, असेही हवामान विभागानं म्हटलं आहे.

जय पवार यांची प्रादेशिक हवामान केंद्राला भेट देऊन पाहणी केली. दरम्यान दुसरीकडे महाराष्ट्रात पावसाच्या आगमनास होत असलेल्या विलंबाची सद्यस्थिती आणि त्याचा राज्यावर होणारा संभाव्य परिणाम जाणून घेण्यासाठी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते जय पवार यांनी मुंबई येथील प्रादेशिक हवामान केंद्रला नुकतीच भेट दिली. यावेळी हवामान खात्याचे तज्ज्ञ बिक्रम सिंग यांनी त्यांचे

स्वागत करून संस्थेच्या कार्याचा सविस्तर आढावा दिला.

या चर्चेदरम्यान पावसाच्या आगमनास होत असलेल्या विलंबामागील विविध कारणांचा तपशीलवार आढावा घेण्यात आला. यामध्ये एल निनोचा संभाव्य प्रभाव तसेच इतर महत्वाच्या हवामानविषयक घटकांवर चर्चा झाली. हवामान तज्ज्ञांनी दिलेल्या माहितीनुसार, महाराष्ट्रात २५ जूनच्या आसपास पाऊस पुन्हा सक्रिय होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली. राज्यात पाऊस पूर्णपणे सक्रिय होऊन समाधानकारक आणि सातत्यपूर्ण सुरू होईपर्यंत पेरणीसाठी धाई कूरू नका. धाईधार्डिने पेरणी केल्यास दुबार पेरणीचे संकट निर्माण होऊन, आर्थिक नुकसान होऊ शकते. त्यामुळे हवामान खात्याच्या सूचनांचा विचार करूनच पुढील निर्णय घ्यावा असं आवाहान यावेळी जय पवार यांनी राज्यातील शेतकऱ्यांना केलं आहे.

शिवसेना काँग्रेसमध्ये विलीन होणार का? अखेर उद्धव ठाकरेंनी सस्पेन्स संपवला

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई : गेल्या काही दिवसांपासून राष्ट्रवादी शरद पवार गट काँग्रेसमध्ये विलिन होणार आहे, अशी चर्चा सुरू आहे, त्यातच शिवसेना ठाकरे गट देखील काँग्रेसमध्ये विलीन होण्याच्या तयारीत आहे, अशी देखील चर्चा सुरू आहे. दोन दिवसांपूर्वी शिवसेना ठाकरे गटात मोठी बंडखोरी झाली, ६ खासदार पक्षातून फुटले, यासर्व पार्श्वभूमीवर आता शिवसेना ठाकरे गटाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे यांचे पुढचं पाऊल काय असणार? याबाबत मोठी उत्सुकता निर्माण झाली होती, अखेर आज शिवसेनेच्या वर्धापनदिनानिमित्त शिवसेना ठाकरे गटाचा मेळावा पार पडला, या मेळाव्यात बोलताना उद्धव ठाकरे यांनी आपली पुढची

दिशा स्पष्ट केली आहे.

मी ज्येष्ठ शिवसैनिक आहे. कारण माझ्यासमोर शिवसेनेच्या स्थापनेचा नारळ फुटला आहे. त्या क्षणाला मी तिथे होतो. तुम्ही नव्हता. त्या नारळाचे तुषार माझ्यावर उडाले. ते तुषार मला एवढे भिजवतील की माझ्यावर शिवसेनेची जबाबदारी येईल असं वाटलं नव्हतं. मातोश्रीवर जे जळतात ठाकरे कुटुंबावर जळतात त्यांना ठाकरे कुटुंबाने काय काय

भोगलं आणि काय काय केलं हे माहीत आहे का? शाहू, फुले, आंबेडकर यांनाही त्रास झाला. महात्मा फुले सावित्रीबाईंवर तर शेणाचा मार झाला. प्रबोधनकार ठाकरेंनाही काय काय भोगावं लागलं. का तर कर्मठ आणि बामणी वृत्ती होती. ते वाईट परंपरा तोडण्यासाठी उभे राहिले. घराचा पत्ता नाही. महाराष्ट्र भर फिरले. या ६० वर्षांत अनेकांनी खस्ता खाल्ल्या. काही आपल्यात आहेत.

काही नाही, त्यांना अभिवादन करतो. या सर्वांनी जे जे कष्ट घेतले. ते महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यात दिसत आहे. हे काही संकट नाही. संकट अनेक आली, ज्यावेळेपासून आपण आपलं यश अपयश निवडणुकीशी तुलना करू लागलो तिथे फसलो. शिवसेनाप्रमुखांनी उत्तर दिलेलं आहे. इंद्रजित गुप्ता गृहमंत्री होते. एक घटना घडली. सरकार बरखास्त होण्याची शक्यता होती. ते इथे आले. इंद्रजित गुप्तांना भेटायला आम्ही आलो. त्यांचा चेहरा बुलडॉग सारखा होता. बाळासाहेब म्हणाले, तुम्ही काय कराल. माझं सरकार बरखास्त कराल. आम्ही सत्तेसाठी जन्माला आलो नाही. सत्ता आमच्यासाठी जन्माला आली आहे. या ६० वर्षांत आणीबाणी आली, तो काळ भयानक होता.

मुंबई शहरावर जलसंकट

प्रतिनिधी २० जून

मुंबई : पावसाच्या लांबणीमुळे आणि मान्सूनपूर्व उशीरा झालेल्या आगमनामुळे पाणीसाठा चिंताजनक पातळीवर (सुमारे १०-१३ टक्क्यांच्या आसपास) घसरला आहे। परिस्थिती आटोक्यात आणण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कडक पावले उचलत पाणीपुरवठ्यात कपात केली असून बांधकाम साइट्स व रिव्हिमिंग पूलचा पाणीवापर तात्पुरता थांबवला आहे. मुंबईला दररोज पाणी पुरवठा करणाऱ्या सात प्रमुख धरणांमधील पाणीसाठा वेगाने कमी होऊन तो १० ते १३ टक्क्यांच्या दरम्यान पोहोचला आहे।पाणी कपात: तलावांतील घटत्या साठ्यामुळे पालिकेने मुंबईत १० टक्के पाणी कपात लागू केली आहे.